

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA ZDRAVJE

Program sofinancirajo Ministrstvo za zdravje RS, FIHO in MOM

NOVICE MREŽE NVO ZA ZDRAVJE IN OSTALE NOVICE

[Mobilna aplikacija ŠUR](#)

Ali poznate **mobilno aplikacijo ŠUR (šola, ulica, razvoj) za mlade**? Aplikacijo smo razvili z namenom **pomoči mladim in mlajšim odraslim** na področju **zmanjšanja rabe psihoaktivnih snovi (tobaka in alkohola), zdrave prehrane in gibanja ter pozitivne samopodobe**.

Uporabniki lahko postavijo anonimno vprašanje s področja vseh naštetih tem in strokovnjaki jim bodo odgovorili. Aplikacija je na voljo za prenos na povezavi: <https://sur.zadihaj.si>. Aplikacijo smo razvili v okviru programa Erasmus+, njen razvoj pa nadaljujemo ob podpori Ministrstva za zdravje.

[Konzorcij vsebinskih mrež nevladnih organizacij Slovenije](#)

Konzorcij vsebinskih mrež nevladnih organizacij Slovenije, katerega članica je tudi mreža »NVO varujejo naše zdravje«, ki jo vodi SZOTK, ureja spletno stran www.nevladni.info, kjer najdete sveže novice o delu vsebinskih mrež ter njihovem vplivu na oblikovanje javnih politik.

Prepoznavnost in doseg Konzorcija krepimo tudi preko uradnih profilov na družbenih omrežjih:

Facebook: facebook.com/profile.php?id=61571496551789

X (Twitter): x.com/Vsebinci_NVO

LinkedIn: linkedin.com/company/konzorcij-vsebinskih-mrež-slovenije

Vljudno vas vabimo, da **sledite/všečkate** družbena omrežja Konzorcija, **delite objave** na svojih omrežjih in **povabite** tudi druge, da se nam pridružijo.

Z vašo podporo bomo povečali prepoznavnost dela vsebinskih mrež ter okrepili glas nevladnih organizacij v Sloveniji in širše.

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA ZDRAVJE

Program sofinancirajo Ministrstvo za zdravje RS, FIHO in MOM

[Gostovanje v oddaji Dobro jutro](#)

18. novembra 2025 smo skupaj z Ekologi brez meja **gostovali v oddaji Dobro jutro** (RTV SLO 1). Govorili smo o **onesnaževanju okolja** (predvsem s tobačnimi odpadki, saj cigaretni ogorki predstavljajo najpogostejše v naravi najden odpadke), nevarnostih mikroplastike, zakonodaji s področja onesnaževanja okolja, ter o tem, kako lahko zaščitimo svoje zdravje in okolje. Vabljeni, da si prispevek ogledate na [tej povezavi](#).

[Presejalni program za odkrivanje raka prostate](#)

V novembru 2025 je začela delovati **raziskava Pro-Peter**, ki je del priprav na **uradni državni presejalni program Peter za odkrivanje raka na prostati**. Prva pisna vabila na testiranja so že bila odposlana, pošiljali pa jih bodo še vsaki teden. Na testiranje bodo povabljeni naključno izbrani moški med 50. in 69. letom starosti. V okviru testiranja bodo moškim odvzeli kri, ki jo bodo testirali na prisotnost PSA-ja. Če je vrednost tega antigena povečana, je tveganje za raka povečano, zato so v tem primeru potrebne nadaljnje preiskave. Na Onkološkem inštitutu Ljubljana poudarjajo, da lahko povišano vrednost PSA-ja povzroči tudi npr. povečana prostata ali vnetje prostate. Rak prostate ostaja **najpogostejša vrsta raka pri moških tako v Sloveniji kot tudi v Evropi**. V Sloveniji vsako leto za rakom prostate zboli okrog 1.700 moških, umre pa jih okrog 476.

[November – mesec preprečevanja zasvojenosti](#)

Novembra obeležujemo mesec preprečevanja zasvojenosti, v okviru katerega poudarjamo pomen pravočasnega ukrepanja, zmanjševanja tveganj ter zagotavljanja ustrezne in dostopne pomoči posameznikom in njihovim družinam. **Zasvojenost predstavlja zapleten javnozdravstveni in družbeni problem**, ki zahteva usklajeno, strokovno ter dolgoročno delovanje različnih deležnikov. Zlasti v obdobju mladostništva ima raba zasvojljivih snovi, kot so tobak, nikotin, alkohol in druge prepovedane droge, resne posledice, saj negativno vpliva na razvoj možganov, slabša učni uspeh ter povečuje tveganje za poškodbe, nesreče, kazniva dejanja, duševne motnje in razvoj zasvojenosti.

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA ZDRAVJE

Program sofinancirajo Ministrstvo za zdravje RS, FIHO in MOM

[Sprejetje Strategij razvoja nevladnih organizacij in prostovoljstva v RS do leta 2030](#)

Vlada Republike Slovenije je potrdila **Strategijo razvoja nevladnih organizacij v Republiki Sloveniji do leta 2030** in **Strategijo razvoja prostovoljstva v Republiki Sloveniji do leta 2030**. Oba dokumenta dopolnjujeta Strategijo razvoja Slovenije in določata smernice za nadaljnji razvoj NVO in prostovoljstva.

Strategija razvoja NVO med glavne izzive sektorja vključuje administrativne zahteve, ki zmanjšujejo učinkovitost dela, kratkoročno in nepredvidljivo financiranje, pomanjkanje ustrezne infrastrukture ter nezadostno in prepozno sodelovanje z državo ter lokalnimi skupnostmi. Strategija predvideva **številne ukrepe v skupni vrednosti 69 milijonov EUR**. Med drugim bo leta 2027 prvič predviden javni razpis za zagovorniške NVO, v prihodnjih štirih letih bo za profesionalizacijo nevladnega sektorja zagotovljenih 15 milijonov EUR, hkrati pa bo še naprej omogočena podpora NVO pri prijavih na razpise evropske kohezijske politike in sofinanciranju lastnega deleža.

Strategija razvoja prostovoljstva podpira organizirano prostovoljstvo, ki poteka v prostovoljskih organizacijah in organizacijah s prostovoljskim programom ter podpira pomen stabilnega financiranja, jasnega zakonodajnega okvira in podpornega okolja. Strategija predvideva sodelovanje države, občin, izobraževalnih ustanov in gospodarstva. Predvideni ukrepi vključujejo večletne razpise, sistemske rešitve zavarovanja prostovoljcev, krepitev regionalnih stičišč, profesionalizacijo mentorjev, promocijske kampanje in raziskave o stanju prostovoljstva.

[Seznam krvodajalskih akcij v mesecu DECEMBRU najdete tukaj.](#)

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA ZDRAVJE

Program sofinancirajo Ministrstvo za zdravje RS, FIHO in MOM

ZANIMIVE NOVICE S PODROČJA ZDRAVJA IN OKOLJA PO SVETU

[Avstrija: Strožji zakoni za kadilce](#)

Avstrijska vlada naj bi sprejela **obsežno novelo tobačnega zakona**, ki bi stopil v veljavo že prihodnje leto. Novela zakona predvideva, da bodo za **nikotinske vrečke in e-tekočine** veljala enaka pravila kot za klasične cigarete, in sicer se bodo **lahko prodajale le v trafikah**, prav ako pa bo za njih veljala **prepoved oglaševanja in ustrezna davčna evidenca**. Novela predvideva tudi **prepoved e-cigaret za enkratno uporabo**, ne glede na to ali vsebujejo nikotin ali ne. Prepoved naj bi začela veljati konec leta 2026. Prav tako novela predvideva **prepoved odlaganja tobačnih in povezanih izdelkov na javnih igriščih**. Igrišča bodo morala biti obvezno označena kot »**območje brez tobaka**«. Vlada želi z ukrepom v prvi vrsti zaščititi otroke pred tobačnimi odpadki, kot so cigaretni ogorki ter ostanki e-cigaret, prav tako pa ozaveščati javnost, da morajo igrišča ostati čista in zdrava. Občinam bo dovoljeno, da sprejmejo še strožje ukrepe, kot je npr. popolna prepoved kajenja na igriščih.

[Maldivi: Prepoved kajenja mlajšim generacijam](#)

Maldivi so mladim, rojenim 1. januarja 2007 ali kasneje, prepovedali kajenje tobaka, s čimer so postali edina država na svetu z **generacijsko prepovedjo kajenja tobaka**. Mlajšim generacijam bo prepovedano uporabljati, kupovati ali prodajati tobak v državi. Maldivijsko Ministrstvo za zdravje je sporočilo, da prepoved odraža močno zavezanost vlade k zaščiti mladih pred škodljivimi vplivi tobaka. Nova prepoved velja za **vse oblike tobaka**, prodajalci pa morajo pred prodajo preveriti starost kupca. Zakon velja tudi za turiste. V lanskem letu so Maldivi že prepovedali uvoz, prodajo, posedovanje, uporabo ali distribucijo elektronskih cigaret in izdelkov za »vejpanje«, ne glede na starost. Na Novi Zelandiji so leta 2023 opustili načrte za uvedbo enake generacijske prepovedi kajenja, potem ko je na oblast prišla nova vlada.

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA ZDRAVJE

Program sofinancirajo Ministrstvo za zdravje RS, FIHO in MOM

Bruselj: 601. plenarno zasedanje Evropsko ekonomskega socialnega odbora

601. plenarno zasedanje Evropsko ekonomskega socialnega odbora (EESO) je potekalo 3. in 4. decembra 2025 v Bruslju. V okviru zasedanja je potekala razprava »**Trideset podnebnih konferenc COP kasneje in desetletje po Pariškem sporazumu: ocena globalnih podnebnih ukrepov in priložnosti za civilno družbo**«, na kateri je prvič nastopila Ajda Pistotnik, predstavnica slovenskih organizacij civilne družbe v EESO. S tem je uradno začela mandat kot članica EESO 2025-2030. Razprava je preučila stanje globalnega upravljanja podnebja po konferenci COP30 ter osvetlila vrzeli med političnimi zavezami in dejanskimi rezultati.

Ajda Pistotnik je na razpravi izpostavila sistemske napake, ki ohranjajo status quo. Dejala je: *»Trideset COP-ov kasneje globalne emisije še vedno naraščajo - ne zaradi pomanjkanja znanja, temveč zato, ker arhitektura podnebnega upravljanja ščiti prav tisti sistem, ki krizo poganja.«* Poudarila je tudi potrebo po premiku onkraj BDP ter podporo prvi mednarodni konferenci o postopnem opuščanju fosilnih goriv, ki bo aprila 2026 potekala pod okriljem Kolumbije in Nizozemske.

SZO: Alkohol povzroča tisoče primerov raka in Evropo stane milijarde evrov

Nova študija Mednarodne agencije za raziskave raka, ki deluje v okviru Svetovne zdravstvene organizacije (SZO), je opozorila, da je **uživanje alkohola eden glavnih vzrokov za nastanek raka po vsej Evropi**. Strokovnjaki pravijo, da bi **močnejši državni ukrepi za omejevanje pitja alkohola lahko preprečile na tisoče primerov raka in smrti vsako leto**. V Evropski uniji, podregiji z najvišjo porabo alkohola na svetu, je alkohol leta 2020 povzročil več kot 111.000 novih primerov raka. Po svetu je bilo ocenjenih približno 741.000 primerov, pri čemer so moški predstavljali skoraj 70 odstotkov novih primerov raka.

Poleg zdravstvenih posledic je velika tudi **gospodarska škoda**: po podatkih SZO so prezgodnje smrti zaradi raka, povezanega z alkoholom, v letu 2018 povzročile stroške v višini 4,58 milijarde evrov. Dr. Gundo Weiler, vodja programov za preprečevanje bolezni in promocijo zdravja v evropskem uradu SZO, je dejal: *»Evropska regija SZO, zlasti države EU, za alkohol plačujejo previsoko ceno v obliki preprečljivih primerov raka, razbitih družin in milijardnih stroškov za davkoplačevalce.«*

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA ZDRAVJE

Program sofinancirajo Ministrstvo za zdravje RS, FIHO in MOM

Mednarodna agencija za raziskave raka je **alkohol prvič uvrstila med karcinogene snovi leta 1988**. Poročajo, da **alkohol povečuje tveganje za vsaj sedem vrst raka**, vključno z rakom ust, žrela, grla, požiralnika, jeter, debelega črevesa in dojk. Raziskovalci menijo, da alkohol povzroča raka preko več mehanizmov, vključno s spremembami ravni hormonov, spremembami črevesne mikrobiote in poškodbami DNA zaradi oksidativnega stresa. Zmanjšanje ali opustitev rabe alkohola zmanjša tveganje za razvoj teh vrst raka.

[Poziv delegatom COP11: Zaščitimo okolje pred vmešavanjem tobačne industrije](#)

Med 17. in 22. novembrom 2025 je v Ženevi potekalo **11. redno zasedanje Konference pogodbenic Okvirne konvencije za nadzor nad tobakom (Conference of the Parties - COP 11)**. 240 organizacij civilne družbe s celega sveta je podpisalo **poziv delegatom konference za zaščito okolja pred vmešavanjem tobačne industrije**. Podpisnikom se je pridružila tudi Slovenska zveza za javno zdravje, okolje in tobačno kontrolo.

V pismu smo pozvali vlade, naj sprejmejo odločne ukrepe za:

- **prepoved vseh cigaretnih filtrov**, ne glede na materialno sestavo, ter olajšanje razvrstitve odpadkov tobačnih izdelkov kot nevarnih odpadkov,
- uvedbo mehanizmov za **pripravo tehničnih smernic za ravnanje s tobačnimi strupenimi odpadki**,
- uveljavljanje polne finančne odgovornosti tobačnih podjetij v skladu z načelom »onesnaževalec plača«;
- **zavrnitev sodelovanja ali partnerstva tobačne industrije v okoljskih političnih procesih**, vključno s shemami razširjene odgovornosti proizvajalca (EPR) ali programi upravljanja izdelkov,
- **prepoved zavajajočih okoljskih trditev tobačne industrije**, saj te odvrčajo pozornost od resničnih rešitev.

Celotno pismo je na voljo na [tej povezavi](#).

Na konferenci je bila sprejeta ključna odločitev v povezavi z izvajanjem 18. člena (o varovanju okolja), ki ga organizacije civilne družbe pozdravljamo. Sprejeto je bilo, da COP spodbuja pogodbenice, da še naprej **ozaveščajo o škodljivih vplivih tobaka na okolje** v ustreznih forumih. Prav tako je bilo sprejeto, da COP vabi pogodbenice, da okrepijo izvajanje 18. člena, vključno:

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA ZDRAVJE

Program sofinancirajo Ministrstvo za zdravje RS, FIHO in MOM

- z razvojem **ozaveščevalnih kampanj o okoljskih škodah**, ki jih povzroča proizvodnja in uporaba tobačnih in nikotinskih izdelkov ter povezanih elektronskih naprav;
- s prepoznavanjem, izpostavljanjem in **preprečevanjem praks zelenih zavajajočih taktik (t. i. »greenwashing«)**, ki prikazujejo tobačno industrijo kot okoljsko družbeno odgovorno;
- z vzpostavitvijo mehanizmov koordinacije med zdravstvenimi, okoljskimi in drugimi pristojnimi organi za **obravnavo morebitne klasifikacije odpadkov tobačnih izdelkov** na podlagi znanstvenih dokazov;
- z **razvojem raziskav in študij na osnovi dokazov o stroških preprečevanja in upravljanja odpadkov**, ki jih proizvajajo tobačni in nikotinski izdelki ter povezane elektronske naprave;
- z razvojem ali krepitevijo **nacionalnih baz podatkov in mehanizmov poročanja o okoljskih vplivih tobaka**;
- ...

Več si lahko preberete na [tej povezavi](#).

WEBINARJI, KONFERENCE IN OSTALI DOGODKI

Strokovni posvet »Od ogorkov do mikroplastike: kako zavarovati svoje zdravje in naravo« – 24. 11. 2025

Ob Evropskem tednu zmanjševanja odpadkov, ki je potekal med 22. in 30. 11. 2025, smo v Mariboru organizirali **strokovni posvet o zmanjševanju onesnaževanja z odpadki, vključno s tobačnimi, in skrbi za okolje** z naslovom »Od ogorkov do mikroplastike: kako zavarovati svoje zdravje in naravo«. Na posvetu so sodelovali strokovnjaki iz Slovenske zveze za javno zdravje, okolje in tobačno kontrolo, društva Ekologi brez meja in Nacionalnega laboratorija za zdravje, okolje in hrano. Na posvetu so govorci med drugim predstavili **problematiko smetenja s tobačnimi izdelki in zakonodajo, pravilno odlaganje tobačnih in povezanih izdelkov, nevarnosti mikroplastike v pitni vodi, ukrepe, da se sami zaščitimo pred mikroplastiko, evropske trende varovanja okolja in mnenja mladih o smetenju in okolju**.

Prispevke o posvetu si lahko ogledate na teh povezavah: [RTV SLO 1 - Slovenska kronika](#), [Televizija Maribor - Tele M](#), [Radio Maribor](#).

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA ZDRAVJE

Program sofinancirajo Ministrstvo za zdravje RS, FIHO in MOM

[Sprejem za predstavnice in predstavnike humanitarnih organizacij – 3. 12. 2025](#)

3. decembra 2025 je v Predsedniški palači potekal **vsakoletni sprejem za predstavnice in predstavnike humanitarnih organizacij**, ki ga je gostila predsednica Republike Slovenije Nataša Pirc Musar. Sprejema se je udeležila tudi predsednica Slovenske zveze za javno zdravje, okolje in tobačno kontrolo Mihaela Lovše.

NAPOVEDNIK DOGODKOV

[Svetovni kongres o raku 2026 – 24.–26. september 2026](#)

Svetovni kongres o raku 2026 (*World Cancer Congress 2026*) bo potekal od 24. do 26. septembra 2026 v Hongkongu. Kongres, ki ga organizira Mednarodna zveza za boj proti raku (*Union for International Cancer Control – UICC*), bo združil svetovno skupnost na področju raka, z namenom izmenjave znanja, sodelovanja in spodbude ukrepov za obvladovanje raka.

RAZPISI NA PODROČJU ZDRAVJA IN OKOLJA

[Javni razpis za sofinanciranje projektov nevladnih organizacij in neprofitnih organizacij v Mestni občini Ljubljana za leto 2026 s področja varstva okolja](#)

Razpisuje: Mestna občina Ljubljana

Vrednost razpisa: Okvirna višina sredstev razpisa je 60.000,00 EUR (20.000,00 EUR za sklop A, 20.000,00 EUR za sklop B1 in 20.000 EUR za sklop B2)

Rok prijave: 30. 12. 2025

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA ZDRAVJE

Program sofinancirajo Ministrstvo za zdravje RS, FIHO in MOM

[Javni poziv za sofinanciranje projektov NVO, izbranih na razpisih, sofinanciranih iz proračuna EU ali EFTA, za leto 2025](#)

Razpisuje: Ministrstvo za javno upravo

Vrednost razpisa: Vrednost razpoložljivih sredstev za sofinanciranje finančnega prispevka za projekte NVO, ki so bili izbrani na razpisih EU ali na razpisih Urada za finančni mehanizem, znaša 9.000.000,00 EUR.

Rok prijave: 31. 12. 2025

[Impact4values 2.0: Javni razpis za razvoj programov nevladnih organizacij in vsebinskih podpornih centrov – ponovna objava razpisa za Sklop 2 – vsebinski podporni centri](#)

Razpisuje: CNVOS, Slagalica in Solidarna

Vrednost razpisa: Višina razpoložljivih sredstev skupaj: 240.000 evrov. Od tega za Slovenijo: 180.000 evrov. Višina sredstev za posamezni projekt: 60.000 evrov.

Rok prijave: 5. 1. 2026

Trajanje projekta: 24 mesecev

[Javni razpis za sofinanciranje projektov na področju varstva okolja in ohranjanja narave v Mestni občini Maribor v letu 2026](#)

Razpisuje: Mestna občina Maribor

Vrednost razpisa: 50.000 EUR (4.000 EUR za en projekt)

Rok prijave: 5. 1. 2026

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA ZDRAVJE

Program sofinancirajo Ministrstvo za zdravje RS, FIHO in MOM

[EU4H: Razpisi za sofinanciranje projektov na področju zdravja za leto 2026](#)

Razpisuje: Izvajalska agencija za zdravje in digitalno tehnologijo (HaDEA)

Vrednost razpisa: 56.816.810 EUR

Rok prijave: 6. 1. 2026